

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Test wpływu polityki UE na młodzież”**(opinia z inicjatywy własnej)**

(2022/C 486/07)

Sprawozdawczyni: **Katrīna LEITĀNE**

Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	24.2.2022
Podstawa prawna	Art. 32 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	6.9.2022
Data przyjęcia na sesji plenarnej	21.9.2022
Sesja plenarna nr	572
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	158/0/5

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Uczestnictwo polityczne jest podstawą każdej funkcjonującej demokracji. Najważniejszą wartością UE dla młodych Europejczyków jest poszanowanie demokracji, praw człowieka i praworządności⁽¹⁾. Jest bardzo ważne, by młodzi ludzie mieli coś do powiedzenia w sprawie decyzji wpływających na ich przyszłość, ponieważ nawet pośredni wpływ może mieć duże znaczenie dla młodzieży i przyszłych pokoleń. Nawet strategie polityczne, które nie są bezpośrednio skierowane do młodych ludzi lub nie są uważane za część tradycyjnej polityki młodzieżowej mogą mieć duży wpływ na życie młodych ludzi. Ważne jest, by zapewniać skuteczne mechanizmy, które uzupełniają istniejące mechanizmy uczestnictwa oraz są zgodne z zasadami demokracji i dostosowane do potrzeb młodych ludzi. Może to przyczynić się do lepszego i skuteczniejszego kształtowania polityki.

1.2. EKES jest zdania, że edukacja jest jednym z najskuteczniejszych sposobów dotarcia do młodych ludzi i poinformowania ich o wszystkich możliwych formach uczestnictwa oraz o wartościach, jakie reprezentuje projekt europejski. Istniejące programy wspierające kształcenie formalne i pozaformalne, takie jak Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, skutecznie zwiększyły szanse młodych ludzi na demokratyczne uczestnictwo i korzystanie z wartości i zasad Unii Europejskiej.

1.3. EKES zaznacza, że istnieje wyraźna potrzeba włączenia młodych ludzi w tworzenie polityki poprzez ich znaczący udział w sposób najbardziej dostosowany do młodych ludzi, a następnie monitorowanie, ewaluację i ocenę skutków, aby zapewnić uwzględnienie poglądów młodych ludzi przy podejmowaniu decyzji dotyczących określonych dziedzin polityki. Zaangażowanie w cały proces kształtowania polityki budzi zaufanie młodych pokoleń i nie tylko oraz sprawia, że młodzi ludzie są postrzegani jako jego znaczący i istotny element. Procesy te powinny obejmować widoczną i przejrzystą komunikację na temat wyników ich zaangażowania. Element ten ma kluczowe znaczenie dla budowania zaufania młodych ludzi do kształtowania polityki⁽²⁾. Ponadto bardzo ważne jest włączenie społeczne i docieranie do grup o różnych potrzebach.

⁽¹⁾ Badanie źródeł wtórnych Europejski Tydzień Młodzieży 2021.

⁽²⁾ Influencing and understanding political participation patterns of young people [Wpływanie na wzorce uczestnictwa młodych ludzi w życiu politycznym i ich rozumienie], Parlament Europejski, 2021 r.

1.4. EKES podziela pogląd, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą odgrywać kluczową rolę w angażowaniu młodych ludzi w stawianiu czoła wyzwaniom społecznym, a tym samym w zapewnianiu im udziału w kształtowaniu polityki i w procesie demokratycznym. Te organizacje mogą służyć jako pomosty i sieci wsparcia, aby pomóc młodym ludziom w nawiązywaniu kontaktów z oficjalnymi organami publicznymi i sprawić, by stali się aktywnymi obywatelkami i obywatelami. EKES wspiera te organizacje i młodych obywateli w podejmowaniu działań i wzywa do zapewnienia odpowiednich środków, by im to umożliwić.

1.5. Zachęca także instytucje UE i państwa członkowskie do wdrażania środków i mechanizmów zapewniających uwzględnianie perspektywy młodzieży w każdym obszarze polityki, przy jednoczesnym stwarzaniu młodym ludziom przestrzeni do wnoszenia spójnego i fachowego wkładu odnośnie do stojących przed nimi wyzwań. Te struktury powinny również obejmować przejrzyste i widoczne mechanizmy monitorowania i działań następczych oraz uzupełniać istniejące instrumenty na rzecz udziału młodzieży, nie uszczuplając przy tym finansowania. Należy udostępnić odpowiednie zasoby, by umożliwić znaczący udział młodych ludzi.

1.6. Zaangażowanie osób młodych w procesy polityczne i decyzyjne może pomóc w lepszym stanowieniu prawa i kształtowaniu polityki dzięki temu, że umożliwi mapowanie i zrozumienie obecnych i przyszłych tendencji wpływających na życie młodych ludzi i przyszłych pokoleń. Może również ułatwić zadanie wnioskodawcom poprzez zapewnienie im danych jakościowych uzupełniających dane wtórne.

1.7. EKES podkreśla, że chociaż test wpływu polityki UE na młodzież opiera się na kluczowych celach strategii UE na rzecz młodzieży⁽³⁾ i Europejskiego Roku Młodzieży, to w ramach obu tych inicjatyw uwypukla się znaczenie uwzględniania problematyki młodzieżowej w kształtowaniu polityki – a to wymaga podejścia międzysektorowego. Stanowi to również jeden ze środków określonych w sprawozdaniu z wyników końcowych⁽⁴⁾ Konferencji w sprawie przyszłości Europy, które zostało zatwierdzone przez wszystkie głosujące strony na sesji plenarnej konferencji oraz przez obywateli. Aby efekt Europejskiego Roku Młodzieży utrzymywał się przez długi czas po jego zakończeniu, należy umożliwić młodym ludziom kierowanie zmianami i budowanie lepszej przyszłości.

1.8. EKES przyjmuje do wiadomości odniesienie do unijnego testu wpływu polityki UE na młodzież zawarte w komunikacie Komisji Europejskiej w sprawie wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy⁽⁵⁾. Podkreśla jednak, że wniosek Komisji nie jest zgodny z celami i środkami pierwotnego wniosku oraz że brakuje w nim znaczącego zaangażowania organizacji młodzieżowych i ekspertów, włączenia problematyki młodzieżowej do głównego nurtu wszystkich polityk i uwzględnienia długoterminowego wpływu polityki na przyszłe pokolenia. Jest zdania, że test wpływu polityki UE na młodzież powinien stanowić oddzielne narzędzie w ramach zestawu instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa, ponieważ przyszłe pokolenia i młodzi ludzie zasługują na szczególną uwagę.

1.9. EKES wzywa do zacieśnienia współpracy między instytucjami w celu dostosowania istniejących udanych inicjatyw, takich jak unijny dialog młodzieżowy, Twoja Europa – Twoje Zdanie i Europejskie Spotkanie Młodzieży, oraz do połączenia ich z przyszłymi inicjatywami, takimi jak test wpływu polityki UE na młodzież – zgodnie ze strategią UE na rzecz młodzieży. Ponadto przedstawia wykaz propozycji dotyczących uczestnictwa młodzieży w EKES-ie i zamierza wprowadzić w swoich pracach koncepcję testu wpływu polityki UE na młodzież.

2. Uwagi ogólne

2.1. Rola młodych ludzi w tworzeniu projektu europejskiego

2.1.1. Młodzi ludzie są motorem projektu europejskiego, a ich kreatywność, energia i entuzjazm są siłą napędową jego trwałości. Bieżący rok 2022 został ogłoszony Europejskim Rokiem Młodzieży. Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen podkreśliła, że „Europa potrzebuje [...] wszystkich młodych ludzi”, a „duch i wizja tworzonej przez nas Unii muszą do nich przemawiać”⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Rezolucja Rady Unii Europejskiej w sprawie strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027.

⁽⁴⁾ Konferencja w sprawie przyszłości Europy – sprawozdanie z wyników końcowych, maj 2022 r.

⁽⁵⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404&qid=1660827033223>

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/speech_21_4701

2.1.2. Realizacja projektu UE w obecnym środowisku demokratycznym nie może być skuteczna i właściwa bez uznania dyskursu o uczestnictwie politycznym młodzieży⁽⁷⁾ w kontekście tradycji demokratycznych i uwarunkowań geopolitycznych. Wiceprzewodniczący do spraw promowania naszego europejskiego stylu życia Margaritis Schinas oświadczył, że „Europejski Rok Młodzieży powinien doprowadzić do zmiany sposobu, w jaki włączamy młodych ludzi w proces kształtowania polityki i podejmowania decyzji”. Jego głównym założeniem jest zapewnienie młodym ludziom dostępu do znaczącego zaangażowania w uczestnictwo młodzieży i wspieranie ich w tej kwestii⁽⁸⁾.

2.1.3. Według wyników badań *Eurobarometr*⁽⁹⁾ mniej niż połowa (47 %) Europejczyków ufa UE, a tylko 44 % postrzega ją pozytywnie. Przyszłość projektu europejskiego zależy w dużej mierze od stopnia utożsamiania się młodych ludzi z wartościami europejskimi i ich chęci do przyjęcia tożsamości europejskiej. Aktywne zaangażowanie młodych ludzi w procesy polityczne i decyzyjne ma kluczowe znaczenie, ponieważ to ich przyszłość będzie zależeć od dzisiejszych decyzji. Dlatego też należy wprowadzić instrumenty partycypacyjne, które pozwolą uwzględnić głos młodych ludzi. Aby zapewnić Europie dobrobyt w przyszłości, należy wzmacniać uczestnictwo w życiu obywatelskim i demokratycznym na wszystkich poziomach, ponieważ dojrzałość demokratyczna wpływa⁽¹⁰⁾ na wzorce uczestnictwa politycznego młodych ludzi w UE.

2.1.4. Inicjatywa UE, aby zwołać Konferencję w sprawie przyszłości Europy, posłużyła jako bodziec do promowania szeroko zakrojonego dialogu z obywatelami w całej Unii. Uważa się, że należy poprawić skuteczność istniejących mechanizmów uczestnictwa młodzieży oraz opracować nowe. Jak zasugerowano w końcowych wynikach Konferencji w sprawie przyszłości Europy, mogłoby one obejmować test wpływu polityki UE na młodzież⁽¹¹⁾ pod kątem prawodawstwa wraz z oceną skutków i mechanizmem konsultacji z udziałem przedstawicieli młodych ludzi⁽¹²⁾.

2.1.5. Test wpływu polityki UE na młodzież stanowi metodę prognozy strategicznej na potrzeby kształtowania polityki. Prognoza strategiczna to cenna koncepcja, którą Komisja Europejska zamierza wykorzystać w procesie kształtowania polityki. Ponieważ opiera się ona na takich zasadach, jak analiza sytuacji, analiza megatrendów, planowanie i przewidywanie scenariuszy, nie można uniknąć uwzględnienia w niej perspektywy młodzieży i przyszłych pokoleń. Chociaż w procesie prognozowania uznaje się, że przyszłość nie jest z góry określona, to gromadzi się w jego ramach informacje na temat możliwych scenariuszy i stara się przygotować na pojawiające się wyzwania. Dialog międzypokoleniowy może obejmować cenne narzędzia, dzięki którym opracowane strategie polityczne uwzględniają te tendencje i scenariusze na przyszłość. Przeprowadzenie analizy uwzględniającej perspektywę młodych ludzi i przyszłych pokoleń może i powinno przyczynić się do opracowania lepszych i bardziej dostosowanych strategii, które będą w stanie sprostać wyzwaniom przyszłych pokoleń.

2.1.6. Aby tworzyć lepsze strategie polityczne dostosowane do przyszłych wyzwań, należy uznać i chronić w nich prawa młodych ludzi i przyszłych pokoleń oraz zadbać o to, by nie miały negatywnego wpływu na żadne konkretne grupy pokoleniowe i społeczne. Te grupy są obecnie często ignorowane lub uznawane za część innych grup, co nie odzwierciedla rzeczywistości. W związku z tym strategie polityczne nie są w stanie należycie sprostać wyzwaniom oraz przyczyniają się do spadku zaufania i odejścia od współpracy z formalnymi instytucjami.

2.2. Potrzeba znaczącego uczestnictwa młodzieży

2.2.1. Znaczące zaangażowanie polega na podziale władzy i zdolności do podejmowania decyzji wspólnie z innymi zainteresowanymi stronami – na przejrzystych warunkach, znanych wszystkim zainteresowanym podmiotom. Dobrze opracowane procesy rozliczalności budują zaufanie wszystkich zainteresowanych stron do procesów uczestnictwa politycznego, przy czym wszystkim zainteresowanym stronom należy przedstawić jasno określone obowiązki poszczególnych podmiotów.

(7) Deželan T., Moxon D., *Influencing and understanding political participation patterns of young people: The European perspective* [Wpływanie na wzorce uczestnictwa młodych ludzi w życiu politycznym i ich rozumienie: perspektywa europejska], badanie, 2021 r.

(8) Barta O., Boldt G., Lavizzari A., *Meaningful youth political participation in Europe: concepts, patterns and policy implications* [Znaczące uczestnictwo młodzieży w życiu politycznym w Europie: koncepcje, wzorce i implikacje polityczne], badanie naukowe, 2021 r.

(9) Eurobarometr 96 – Zima 2021–2022

(10) Kitanova, M., Youth political participation in the EU: evidence from a cross-national analysis [Udział młodzieży w życiu politycznym UE: dowody z analizy międzynarodowej], *Journal of Youth Studies*, Tom 23, Nr. 7, 2020 r. (opracowanie otrzymane w 2018 r.).

(11) https://www.youthforum.org/files/YFJ_EU_Youth_Test.pdf

(12) Konferencja w sprawie przyszłości Europy – sprawozdanie z wyników końcowych, maj 2022 r.

2.2.2. Zaufanie młodych ludzi do instytucji publicznych osłabło od czasu globalnego kryzysu finansowego pod koniec pierwszej dekady XXI wieku⁽¹³⁾, a ich postrzeganie możliwości wywierania wpływu na politykę i reprezentacji w procesie podejmowania decyzji pozostaje niezmiennie. Uczestnictwo młodzieży w życiu demokratycznym może przybierać różne formy. Niemniej jednak za najbardziej skuteczny sposób na to, by głos młodych ludzi został usłyszany przez decydentów, uważa się głosowanie w wyborach lokalnych, krajowych lub europejskich (39 %) (14), podczas gdy odsetek młodych ludzi ufających temu rodzajowi demokratycznego uczestnictwa jest nadal bardzo niski. Jednocześnie osoby, które raczej trzymają się z dala od polityki, tłumaczą to brakiem znaczącego zaangażowania i zaufania oraz poczuciem, że nie ma sensu uczestniczyć w życiu politycznym, jeśli ich głos nie zostanie wzięty pod uwagę. Jedną z głównych barier zniechęcających młodych ludzi do uczestnictwa jest przekonanie, że decydenci „nie słuchają ludzi takich jak ja” (15). Promowanie zaufania i wzmacnianie dialogu między młodymi ludźmi a instytucjami publicznymi ma zatem zasadnicze znaczenie dla zapewnienia gotowości i odporności społeczeństw na kryzysy w przyszłości (16).

2.2.3. Większość (70 %) (17) młodych ludzi uważa, że nie ma znaczącego lub żadnego wpływu na istotne decyzje, prawa i strategie polityczne dotyczące UE jako całości. 24,8 % (18) młodych ludzi sądzi, że w ogóle nie ma wpływu na to, jakie tematy pojawiają się w debatach publicznych lub politycznych, a 40,8 % twierdzi, że nie ma na to większego wpływu. Ponadto 2/3 respondentów uważa, że większa świadomość polityków na temat problemów młodzieży przyczyniłaby się do większego wpływu młodych ludzi na politykę publiczną, a ponad 50 % z nich sądzi, że temu celowi służyłaby także większa rola organizacji młodzieżowych w polityce.

2.2.4. Młodzi ludzie zmienili rodzaj uczestnictwa – obecnie preferują niezinstytucjonalizowane formy zaangażowania politycznego, zwłaszcza inne niż wybory (19). Badania w coraz większym stopniu pokazują, że wiąże się to ze spadkiem poziomu zaufania do organów publicznych i niezadowolaniem ze sposobu funkcjonowania demokracji przedstawicielskiej. Niekonwencjonalny udział młodych ludzi w życiu politycznym staje się coraz bardziej płynny, zindywidualizowany i spersonalizowany, przy czym preferuje się zaangażowanie w pojedyncze kwestie i tematy, a także bezpośredni aktywizm i protest w rozumieniu „indywidualnych wyborów dotyczących stylu życia” (20). Ogólnie rzecz biorąc, młodzi ludzie są wysoce zmotywowani politycznie. Eksperci ds. zaangażowania politycznego, rozważając kwestię uczestnictwa młodzieży, nie skupiają się już na chęci młodych ludzi do angażowania się, lecz na tym, gdzie decydują się oni wyrażać swoje poglądy polityczne i w jaki sposób (21). Biorąc pod uwagę szeroki wachlarz sposobów, w jaki młodzi ludzie starają się obecnie wpływać na kształtowanie strategii politycznych i politykę, istnieje wyraźna potrzeba uwzględnienia niekonwencjonalnego charakteru uczestnictwa w życiu politycznym, partycypacyjnego podejmowania decyzji oraz poprawy mechanizmów komunikacji i przejrzystości w ramach instytucji demokratycznych. Proces kształtowania polityki w ramach organów publicznych powinien być odpowiednio dostosowany i tak skonstruowany, aby zapewnić dotarcie do wszystkich grup młodych ludzi oraz umożliwić ich zaangażowanie w podejmowanie decyzji dotyczących konkretnych dziedzin polityki. Mechanizmy uczestnictwa powinny mieć charakter integracyjny i należy je komunikować w taki sposób, aby docierały do zróżnicowanych grup społecznych, a także do tych, do których trudno jest dotrzeć.

2.2.5. Organizacje kierowane przez młodzież zdobyły doświadczenie i wiedzę na temat szerokiego zakresu zagadnień związanych z problemami, z którymi borykają się młodzi ludzie. Włączenie ich w proces kształtowania polityki zaowocuje bardziej spójnymi i lepiej dostosowanymi do potrzeb zasadami i przepisami. Stale rosnąca liczba młodych ludzi przystępujących do tych organizacji także wspiera ten proces (22).

(13) Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice Fit for all generations? Highlights.

(14) Badanie Eurobarometr Flash „Młodzież i demokracja”, przeprowadzone między 22 lutego a 4 marca 2022 r.

(15) Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z badania młodzieży (Parlament Europejski, wrzesień 2021 r.).

(16) Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice Fit for all generations? Highlights.

(17) Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego z badania młodzieży (Parlament Europejski, wrzesień 2021 r.).

(18) Sprawozdanie z badania przeprowadzonego wśród młodzieży (Badanie przeprowadzone podczas trzech prezydencji Niemcy–Portugalia–Słowenia, styczeń 2022 r.).

(19) Sprawozdanie z badania przeprowadzonego wśród młodzieży (podczas trzech prezydencji Niemcy–Portugalia–Słowenia, styczeń 2022 r.).

(20) Sprawozdanie z badania przeprowadzonego wśród młodzieży (podczas trzech prezydencji Niemcy–Portugalia–Słowenia, styczeń 2022 r.).

(21) Deželan T., Moxon D., *Influencing and understanding political participation patterns of young people: The European perspective* [Wpływanie na wzorce uczestnictwa młodych ludzi w życiu politycznym i ich rozumienie: perspektywa europejska], badanie, 2021 r.

(22) Eurobarometer on the European Year of Youth: Young Europeans are increasingly engaged [Badanie Eurobarometru na temat Europejskiego Roku Młodzieży: Młodzi Europejczycy coraz bardziej się angażują, Komisja Europejska, 2022 r.]

2.2.6. Znaczące zaangażowanie młodych ludzi ma kluczowe znaczenie. Uczestnictwo młodzieży wymaga poprawy, zwłaszcza w odniesieniu do braku demokratycznej reprezentacji młodych ludzi oraz braku perspektywy młodzieży poza tradycyjną polityką młodzieżową. Młodzi ludzie chcą brać udział w kształtowaniu polityki, która ma wpływ na ich życie. Sprawiedliwość międzypokoleniowa⁽²³⁾ jest sposobem na zniwelowanie nierówności międzypokoleniowych w starzejących się społeczeństwach.

2.2.7. Istniejące narzędzia do analizy wpływu młodzieży, takie jak narzędzie nr 31 Zestawu instrumentów służących lepszymu stanowieniu prawa, nie przewidują uwzględniania problematyki młodzieżowej ani włączania organizacji młodzieżowych i młodych ludzi posiadających odpowiednią wiedzę fachową, którzy mogliby zapewnić systematyczny przegląd zagadnień z perspektywy młodzieży. Co więcej, z dostępnych publikacji wynika, że takie narzędzia wdraża się rzadziej niż wymagałyby tego adekwatność i znaczenie propozycji.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Test wpływu polityki UE na młodzież

3.1.1. Wniosek opiera się na trzech filarach: konsultacjach, ocenie skutków i środkach łagodzących⁽²⁴⁾. Zapewnia on ramy służące zwiększeniu skuteczności i efektywności polityki w oparciu o wzmocnione uczestnictwo młodych ludzi i włączanie problematyki młodzieży w główny nurt polityki, a przy tym uwzględnia grupy młodych ludzi znajdujące się w trudnej sytuacji, takie jak młodzież z niepełnosprawnościami, młodzież NEET⁽²⁵⁾, młodzi ludzie mieszkający na obszarach oddalonych itp. Dzięki różnym elementom testu wpływu polityki UE na młodzież stanowi on spójną strukturę pozwalającą tworzyć wysokiej jakości i lepsze strategie polityczne dotyczące problemów, które mogą napotkać przyszłe pokolenia.

3.1.2. Pierwszym etapem testu wpływu polityki UE na młodzież jest określenie znaczenia i skutków dla młodych ludzi i przyszłych pokoleń wszelkich przyszłych projektów propozycji politycznych. Pomoże to w ustaleniu, czy należy przeprowadzić pełny test wpływu polityki UE na młodzież w odniesieniu do tej przyszłej polityki. Dzięki narzędziu, jakim jest lista kontrolna, osoby oceniające określają, czy projekt wniosku jest rzeczywiście istotny dla młodych ludzi, a także jego bezpośredni i pośredni wpływ na młodzież i na przyszłe pokolenia. Dokonanie tych ustaleń pozwala przejść do pełnego etapu konsultacji, oceny skutków i środków łagodzących przewidzianych w teście wpływu polityki UE na młodzież. Wskaźniki listy kontrolnej należy opracować na podstawie potrzeb i pomysłów młodych ludzi, aby zapewnić, że uwzględniają istotne z ich perspektywy propozycje.

3.1.3. W ramach kolejnego etapu oczekuje się, że odpowiednie osoby oceniające przeprowadzą znaczące konsultacje z zainteresowanymi stronami związanymi z młodzieżą, aby zapewnić systematyczną wiedzę fachową, która pozwoli na przeprowadzenie dogłębnej analizy. W oparciu o to zaangażowanie osoby oceniające będą starały się zidentyfikować obawy młodych ludzi dotyczące potencjalnych skutków projektu polityki, który jest testowany. Ten element uczestnictwa musi być przejrzysty i zapewniać miejsce dla szerokiego grona przedstawicieli młodzieży, organizacji kierowanych przez młodzież i młodych ludzi posiadających odpowiednią wiedzę fachową, aby umożliwić wniesienie odpowiedniego wkładu. W ten sposób można zapewnić systematyczne podejście do kwestii poruszanych w projektach wniosków dotyczących określonych dziedzin polityki. Włączenie organizacji młodzieżowych, przedstawicieli młodzieży i młodych ludzi posiadających odpowiednią wiedzę fachową może przynieść bardzo zróżnicowane i unikalne spojrzenie na ocenę skutków. Dzięki znaczącemu zaangażowaniu osoby oceniające mogą uzyskać wszechstronny obraz sytuacji w oparciu o nadrzędną wiedzę i doświadczenie tych młodych ludzi. Korzystając z tych danych, analiza wpływu może być wystarczająco szczegółowa, aby określić wyzwania i aspekty, w których polityka może powodować zakłócenia.

3.1.4. Na podstawie dostępnych danych, które mają być zgromadzone w ciągu całego procesu, oraz wyników konsultacji, osoby oceniające mogą sporządzić analizę wpływu na podstawie tematów z listy kontrolnej, a także przedstawić analizę prognostyczną dla przyszłych pokoleń.

3.1.5. Jeśli zidentyfikowany zostanie negatywny wpływ, osoba oceniająca powinna zaproponować środki łagodzące, które powinny przede wszystkim skupiać się na grupach znajdujących się w trudnej sytuacji oraz na defaworyzowanych młodych ludziach. Zaleca się, aby podczas konsultacji osoby oceniające zadawały między innymi pytania dotyczące możliwych środków łagodzących, które można by uwzględnić w analizie. Zaleca się, aby w nadchodzących latach przeprowadzić ocenę w celu monitorowania wpływu polityki oraz sposobu, w jaki środki łagodzące rozwiązały problem negatywnych skutków.

3.1.6. Test wpływu polityki UE na młodzież nie powinien całkowicie zastępować konstruktywnego zaangażowania młodych ludzi i powinien uzupełniać istniejące mechanizmy uczestnictwa.

⁽²³⁾ Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice Fit for all generations? Highlights [Zarządzanie na rzecz młodzieży, zaufania i sprawiedliwości międzypokoleniowej dla wszystkich pokoleń? Podsumowanie].

⁽²⁴⁾ https://www.youthforum.org/files/Concept-Note_final.pdf i https://www.youthforum.org/files/YFJ_EU_Youth_Test.pdf

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 27.

3.1.7. Wniosek powstał w wyniku szeregu dyskusji z największymi europejskimi sieciami młodzieżowymi, a jednocześnie został wyraźnie wymieniony w kilku zaleceniach sformułowanych w ramach unijnego dialogu młodzieżowego od czasu ustanowienia tego dialogu (i jego poprzednika – dialogu usystematyzowanego). Młodzi ludzie wyraźnie opowiedzieli się za przejrzystą procedurą kształtowania polityki, która pozwoliłaby młodzieży na udział w jej tworzeniu i na monitorowanie wyników.

3.1.8. Wniosek jest również inspirowany testem MŚP, który jest przykładem odpowiedniego narzędzia oceny skutków na poziomie UE, opartego na trzech filarach konsultacji, analizy skutków i środkach łagodzących⁽²⁶⁾. Ponadto, podobnie jak test MŚP, test wpływu polityki UE na młodzież ma również stanowić odrębne narzędzie w ramach zestawu narzędzi służących lepszemu stanowieniu prawa, by podkreślić rolę młodych ludzi w kształtowaniu przyszłości Europy, zgodnie z komunikatem przewodniczącej Komisji Europejskiej.

3.1.9. Wniosek opiera się na przykładach narzędzi oceny wpływu na młodzież, które istnieją już w kilku państwach członkowskich, takich jak Austria, Niemcy, Francja, Flandria w Belgii, a także poza UE, na przykład w Nowej Zelandii i Kanadzie.

3.1.10. Proponowana ocena skutków stanowi rozwiązanie gwarantujące, że wpływ polityki uwzględni potrzeby i oczekiwania młodych ludzi, a także zapewni zakres wykraczający poza tradycyjny obszar polityki młodzieżowej. Tylko niewielką część propozycji Komisji Europejskiej analizuje się z perspektywy młodzieży. Niemniej jednak znaczna ich część bezpośrednio i pośrednio wpływa na jakość życia młodych ludzi.

3.1.11. Proponuje się włączenie testu wpływu polityki UE na młodzież do publicznie dostępnych ocen skutków lepszego stanowienia prawa i publikowanie go na Europejskim Portalu Młodzieżowym. Należy jednak dokładniej przeanalizować, jaki sposób byłby najbardziej skuteczny. Zachęca się jednak Dyrekcję Generalną ds. Komunikacji do aktywnego promowania testu, aby zapewnić jego widoczność, natomiast Sekretariat Generalny powinien wspierać jego przyjęcie w różnych dystryktach generalnych. Test wpływu polityki UE na młodzież mogłyby również opublikować te instytucje, które zdecydowały się go wdrożyć; mogłyby także zostać opublikowane na stronie internetowej EKES-u. Dzięki opublikowaniu oceny i ostatecznej wersji wniosku zainteresowane strony reprezentujące młodzież uczestniczące w konsultacjach będą mogły się przekonać, w jaki sposób uwzględniono ich wkład.

3.1.12. Proponuje się, aby test wpływu polityki UE na młodzież był strukturą, którą można realizować na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym we współpracy z instytucjami Unii Europejskiej.

3.1.13. Test wpływu polityki UE na młodzież może potencjalnie usprawnić kształtowanie polityki, ale musi również opierać się na istotnych mechanizmach partycypacyjnych, ponieważ korzystanie z wiedzy społeczności jest sposobem na zapewnienie skuteczności i wprowadzenie ulepszeń.

3.2. *Zaangażowanie młodzieży w EKES-ie*

3.2.1. EKES uznaje znaczenie zaangażowania młodzieży w kształtowanie przyszłości Europy⁽²⁷⁾ i dlatego realizuje kilka udanych inicjatyw, takich jak Twoja Europa – Twoje Zdanie, Młodzieżowe Okrągłe Stoły ds. Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju oraz Młodzieżowy Szczyt Klimatyczny UE zorganizowany wspólnie przez EKES i Parlament Europejski. W następstwie opinii EKES-u NAT/788⁽²⁸⁾ w 2021 r. EKES, przy okazji COP26, po raz pierwszy włączył młodzieżowego delegata do swojej oficjalnej delegacji na posiedzenie UNFCCC COP. Ponadto w kontekście Europejskiego Roku Młodzieży Nagroda EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego 2022 będzie przyznawana za skuteczne, innowacyjne i kreatywne inicjatywy, których celem jest zapewnienie lepszej przyszłości dla młodych Europejczyków i razem z nimi.

3.2.2. EKES będzie starał się wzmocnić głos młodych ludzi i organizacji młodzieżowych przez bardziej ustrukturyzowane, znaczące i ukierunkowane mechanizmy uczestnictwa młodzieży, aby zwiększyć wewnętrzne zaangażowanie młodych ludzi i organizacji młodzieżowych w prace EKES-u. W związku z tym EKES powinien podjąć następujące kroki:

- aby uwzględnić perspektywy młodzieży w pracach EKES-u i prawodawstwie należy wprowadzić przejrzyste i przekrojowe mechanizmy koordynacji,
- można by wprowadzić młodych ekspertów posiadających odpowiednią wiedzę fachową w zakresie kluczowych opinii,

⁽²⁶⁾ Better Regulation Toolbox – SME Test [Zestaw narzędzi służących lepszemu stanowieniu prawa – test MŚP].

⁽²⁷⁾ SOC/706 w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży, Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 122 i SOC/589 w sprawie nowej strategii UE w sprawie młodzieży, Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 142.

⁽²⁸⁾ Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 44.

- w kontekście Europejskiego Roku Młodzieży młodzież mogłaby być wspólnym tematem jesiennej rundy opinii z inicjatywy własnej,
- prowadzić debaty tematyczne z europejskimi organizacjami młodzieżowymi i organizacjami obywatelskimi, aby skuteczniej łączyć perspektywy krajowe i europejskie,
- tematy związane z młodzieżą można by wybierać do badań EKES-u ⁽²⁹⁾ co roku,
- wszystkie opinie sporządzane przez Komitet powinny zawsze uwzględniać perspektywę międzypokoleniową (podobnie jak ma to miejsce w przypadku perspektywy płci),
- budować żywe stosunki z innymi instytucjami UE, aby określić mechanizmy uczestnictwa młodzieży oraz wzmocnić działania informacyjne skierowane do młodzieży i organizacji młodzieżowych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym,
- przyjąć rezolucję w sprawie zaangażowania młodzieży w EKES-ie przygotowaną przez Grupę Koordynacyjną Europejskiego Roku Młodzieży,
- stworzyć zakładkę „zaangażowanie młodzieży” na stronie internetowej Komitetu, aby uwidocznic przeszłe, bieżące i przyszłe działania związane z młodzieżą, w tym opinie, wysłuchania publiczne, wydarzenia itp.,
- w EKES-ie można by utworzyć stałą strukturę, która zapewniłaby kontynuację prac nad zaangażowaniem młodzieży w Komitecie i w innych instytucjach po 2022 r.

3.2.3. EKES będzie w dalszym ciągu badał i rozważał możliwe sposoby zastosowania koncepcji testu wpływu polityki UE na młodzież w swoich pracach w celu opracowania spójnego podejścia do zaangażowania młodzieży w Komitecie.

3.2.4. EKES zachęca Komisję Europejską do ustosunkowania się do niniejszej opinii z inicjatywy własnej i wniosku dotyczącego testu wpływu polityki UE na młodzież oraz do wspólnej burzy mózgów na temat jego realizacji.

Bruksela, dnia 21 września 2022 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽²⁹⁾ EKES prowadzi obecnie badanie na temat zorganizowanego zaangażowania młodzieży: mapowanie dobrych praktyk lokalnych, krajowych, unijnych i międzynarodowych, aby opracować niezbędne i odpowiednie mechanizmy gwarantujące, że głos młodych ludzi zostanie wysłuchany.